

Državni izpitni center

M 1 4 1 5 1 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 12. junij 2014

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

IZPITNA POLA 1**Obča zgodovina****Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	ena od: ♦ Piemont ♦ (Kraljestvo/Kraljevina) Sardinija ♦ (Kraljestvo) Piemont-Sardinija	
1.2	1	ena od: ♦ sodobna pravna država ♦ država z liberalnimi načeli ♦ gospodarsko močna in stabilna država ♦ sodobna reformirana vojska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ risorgimento	
2.2	1	štiri od: ♦ Piemont/Kraljestvo Sardinija ♦ Avstrijsko cesarstvo/Lombardija/Benečija ♦ Modena ♦ Parma ♦ Toskana ♦ Cerkevna država/Papeška država ♦ Kraljevina obeh/dveh Sicilij	Za štiri ali tri pravilne rešitve 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	ena od: ♦ Zavrnil je ponudbe Italije. ♦ Razglasil se je za ujetnika v Vatikanu.	
3.2	1	♦ Lateranska pogodba	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Nemška zveza	
4.2	1	ena od: ♦ Združene države Nemčije ♦ združitev Nemčije ♦ enoten politični/gospodarski/carinski prostor	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Alzacija in Lorena	
5.2	1	♦ Danska in Avstrijsko cesarstvo (Avstrija)	
5.3	1	ena od: ♦ Nemčija postane velesila (v srednji Evropi). ♦ Nemčija prevzame (Franciji) vodilno vlogo.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ Versailles (Pariz)	
6.2	1	♦ (Otto von) Bismarck	
6.3	1	ena od: ♦ neenakomerna gospodarska razvitost ♦ nima kolonij ♦ ni enotnega pravnega sistema ♦ nacionalna nasprotja ♦ verska nasprotja (katoliki/protestanti)	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ kancler	
7.2	1	ena od: ♦ manjše možnosti odločanja ♦ manjša vloga ♦ omejena z avtoriteto monarha	
7.3	1	dve od: ♦ sprejem zakonov proti cerkvi ♦ prepoved delovanja jezuitov ♦ obvezna civilna poroka ♦ ločitev cerkve od države/država prevzame nadzor nad verskimi šolami in lokalnimi Cerkvami ♦ prekinitev diplomatskih odnosov s Svetim sedežem	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	ena od: ♦ splošna (moška) volilna pravica ♦ plebiscit	
9.2	1	♦ zaradi napovedanih socialnih reform	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ A	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (zahteva po reviziji) Sanstefanske mirovne pogodbe ♦ preprečitev (evropske) vojne ♦ zaščita nemških interesov 	
	1	♦ Turško cesarstvo/Osmanska država	
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Srbija ♦ Črna gora ♦ Romunija ♦ Bolgarija 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ s Sanstefansko mirovno pogodbo (1878) je predvidena samostojna Bolgarija ♦ na berlinskem kongresu je potrjena samostojnost Bolgarije 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Odnosi med Nemčijo in Rusijo se zaostrijo. ♦ Rusija se pozneje povezuje z nasprotnicami Nemčije. ♦ Rusija se usmeri na Vzhod. 	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ težnja po politični in gospodarski nadvladi (nad tujimi ozemlji) ♦ višek kolonialnega razvoja ... 	
12.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Štejejo jih za manjvredne. ♦ Štejejo jih za »polotročad«. ♦ Imajo jih za nerazvite. ♦ Hočejo jih civilizirati po evropskih normah. ♦ Izkoriščajo jih kot ceneno delovno silo. 	
12.3	1	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Portugalska ♦ Francija ♦ Nemčija ♦ Belgija ♦ Italija 	
12.4	1	♦ Etiopija	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ N ♦ P ♦ P ♦ P ♦ N ♦ N 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ Sueški prekop/kanal	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ vero (krščansko vero proti muslimanskemu Osmanskemu cesarstvu) ♦ nacionalno združitev Grčije/domovino 	
15.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Najprej so jih podprli evropski izobraženci (lord Byron). ♦ (Po prvih vojaških uspehih vstajnikov) so jih vojaško in politično podprle nekatere evropske države (Velika Britanija, Francija, Rusija). ♦ Priznale so grško samostojnost. 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ poraz v vojni s Prusijo (in Italijo) ♦ zahteve Madžarov/madžarskih voditeljev ♦ zahteve po realni/personalni uniji ... 	
16.2	1	♦ Leta 1867 je bil uveden dualizem.	
16.3	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ vladar ♦ zunanja politika ♦ obramba/vojska ♦ finance ♦ trgovina ♦ kovanje denarja ♦ posredni davki 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ O ♦ A ♦ A ♦ O ♦ A 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ »tujek« v okolju / drugačna vera ♦ finančno izkoriščanje ♦ pohlep/grabežljivost ♦ koruptivnost ♦ odgovornost za smrt Jezusa Kristusa ♦ krivda za krizo kapitalizma ♦ povzročanje bolezni/epidemij ♦ nasprotovanje večinskemu narodu 	Za dve navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	SIONIZEM: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gibanje za judovsko državo 	
	1	ANTISEMITIZEM: <ul style="list-style-type: none"> ♦ sovražstvo do Judov 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ Émile Zola	
20.2	1	♦ zaradi judovskega rodu	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ pacifizem	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	dve od: ♦ surovinska baza ♦ poceni delovna sila ♦ trg ♦ vojaška oporišča ♦ neodvisnost od uvoza iz tretjih držav ...	
22.2	1	♦ Italija ♦ Nemčija	
Skupaj	2		

Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23.1	1	♦ antanta: Velika Britanija, Francija, Rusija, Srbija, Črna gora, Romunija, Italija, Belgija, Portugalska, Grčija	Za navedbo tabora in vsaj treh držav 1 točka.
	1	♦ centralne sile: Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija, Osmanska/Turška država	Za navedbo tabora in vsaj treh držav 1 točka.
23.2	1	♦ Antantne sile so Italiji obljubile več ozemelj po vojni.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ zahodna fronta	
24.2	1	dve od: ♦ Frontna črta se le malenkostno premika/ vojskovanje na enem mestu. ♦ Frontna črta je preprejena s strelskimi jarki, strojničnimi gnezdi. ♦ Majhni premiki frontne črte zahtevajo veliko žrtev. ♦ Uporaba novih vrst težke oborožitve in bojnih plinov ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25.1	1	♦ načelo samoodločbe narodov	
25.2	1	♦ Velika Britanija ♦ Francija ♦ Italija	Za vse tri naštetje države 1 točka.
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 1: 60

IZPITNA POLA 2**Narodna zgodovina****Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ (trgovec) Samo, ki je bil frankovskega rodu.	
1.2	1	ena od: ♦ Samova plemenska zveza ♦ Karantanija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ ustoličevanje (karantanskih knezov/koroških vojvod) ♦ knežji kamen	Za dve navedbi 1 točka.
2.2	1	♦ kosezi	
2.3	1	dve od: ♦ oboroženi knezovi spremljevalci ♦ imajo posebno pravo in sodstvo ♦ osebno svobodni in niso vključeni v fevdalna zemljiška gospostva ♦ sodelujejo pri izbiranju/ustoličevanju knezov	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ Velika Karantanija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	dve od: ♦ Savinjska krajina ♦ Podravska krajina ♦ Karantanska krajina	
5.2	1	♦ Ime je dobila po gradu Steyr (sedežu rodbine Traungavcev).	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ ravninska območja (nižine)	
6.2	1	ena od: ♦ Novine ♦ Novaki ♦ Rovte ♦ Rut ...	
6.3	1	dve od: ♦ Sorško polje ♦ Selška dolina ♦ Dravsko polje ♦ Apaško polje ♦ Kočevsko ♦ dolina reke Bače	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	dve od: ♦ Herman II. ♦ Friderik II. ♦ Barbara Celjska ♦ Ulrik II.	
7.2	1	ena od: ♦ Herman II. je v boju s Turki (bitki pri Nikopolju leta 1396) rešil življenje Sigismundu Luksemburškemu, ki mu je v zahvalo podelil številne najvišje nazive in posesti. ♦ Barbara Celjska postane žena Sigismunda Luksemburškega.	
7.3	1	♦ naziv državnih knezov	
7.4	1	ena od: ♦ Ko so Celjski postali knezi, je prenehalo njihovo vazalstvo do Habsburžanov. ♦ Postali so enakopravni Habsburžanom.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	Slika 2: ♦ cistercijani Slika 3: ♦ kartuzijani	
9.2	1	ena od: ♦ prepisovanje knjig ♦ pisanje kronik ♦ pospeševanje poljedelstva ♦ izobraževalna dejavnost ♦ socialna dejavnost ♦ zdravstvena dejavnost ♦ gospodarska dejavnost ♦ kulturna dejavnost ♦ verska funkcija ♦ zaščita pred Turki ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	dve od: ♦ prek Dravskega polja ♦ po dolini Save ♦ prek Bele krajine (Metlike) ♦ prek Kostela ♦ proti Notranjski ...	
10.2	1	tri od: ♦ Lož ♦ Krško ♦ Višnja Gora ♦ Kočevje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	tri od: ♦ Južna Štajerska ♦ Notranjska ♦ Kras ♦ Žumberk ♦ Marindol (Bela krajina) ...	Upoštevamo vse kraje, ki so označeni na karti.
11.2	1	ena od: ♦ obrambna vloga ♦ vojaška služba	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	ena od: ♦ kajzarji ♦ bajtarji ♦ gostači	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
		<i>A vseslovenski upor</i>	<i>B hrvaško-slovenski upor</i>
13.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ponovno uvajanje naturalnih dajatev namesto denarnih ♦ povečevanje davkov ♦ povečevanje tlake ♦ povečevanje dajatev ♦ omejevanje kmečke trgovine ♦ fevdalci si prilaščajo srenjsko zemljo ♦ zviševanje dajatev ob menjavi gospodarja ... 	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zlorabljanje žensk na posestvih grofa Tahyja ♦ povečevanje davkov ♦ povečevanje tlake ♦ povečevanje dajatev ♦ omejevanje kmečke trgovine ♦ fevdalci si prilaščajo srenjsko zemljo ♦ zviševanje dajatev ob menjavi gospodarja
13.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kranjska ♦ Štajerska ♦ Koroška ... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ okolica Brežic ♦ Kozjansko ♦ Hrvaško zagorje ...
13.3	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ upor nima osrednjega vodstva ♦ neenotnost ♦ preslaba oborožitev in premalo vojaških izkušenj ♦ plemiška vojska ima konjenico ♦ misel, da jih bo podprl cesar ... 	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ računali so na pomoč uskokov ♦ preveliko zaupanje v cesarja ♦ preslaba oborožitev in premalo vojaških izkušenj ♦ plemiška vojska ima konjenico ...
13.4	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ voditelje upora so ubili ♦ enkratna denarna dajatev za povrnitev škode ♦ letni davek (uporniški pfening) ♦ povečanje tlake ... 	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ »kronanje« (z žarečo kovinsko košaro) voditelja upora in razčetverjenje ♦ povečanje tlake ♦ povečanje dajatev ♦ kaznovanje voditeljev upora
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ študentje ♦ vojaki ♦ trgovci ♦ rudarji ♦ izobraženci ♦ duhovščina 	
14.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ prevajanje ♦ skrb za tisk ♦ pisanje knjig ♦ organiziranje protestantske cerkve ♦ skrb za šolstvo ♦ širjenje nove vere ♦ zagotavljanje štipendij ... 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ D ♦ A ♦ C 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ razdelitev srenjske zemlje med kmete ♦ hlevska živinoreja ♦ gnojenje njiv ♦ uvajanje novih kmetijskih kultur (krompir, koruza) ♦ nove pasme živine ♦ izsuševanje močvirij/pridobivanje novih kmetijskih površin ♦ čebelarstvo in gojenje hmelja ♦ ustanavljanje kmetijskih družb ♦ robotniški patent ♦ nevoljniški patent ♦ terezijanski kataster ♦ jožefinski kataster 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Slovensko nacionalno preoblikovanje

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ Marko Pohlin	
17.2	1	♦ Krajnska gramatika/Kranjska gramatika/ Kraynska grammatika	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	♦ Zedinjena Slovenija	
18.2	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zedinjenje vseh Slovencev v eno upravno enoto s svojim parlamentom ♦ enakopravnost slovenskega in nemškega jezika ter uvedba le-tega v šole in urade ♦ nasprotovanje Veliki Nemčiji / za malonemški načrt 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila	
19		<i>A čitalnice</i>	<i>B tabori</i>	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Čitalnice so bile kulturne organizacije, narodna kulturna društva, v katerih so se zbirali takratni slovenski izobraženci in meščanstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tabori so bili množična (ljudska) zborovanja na prostem. 	
	1	♦ v Trstu	♦ v Ljutomeru	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ na Goriškem/ Primorskem ♦ na robu etničnega ozemlja 	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ na Spodnjem Štajerskem ♦ na robu etničnega ozemlja ♦ na Primorskem 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prirejali so številne »besede«. ♦ Prirejali so kulturne in zabavne prireditve (igre, petje, koncerte, govore ...). 	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ združitev vsega slovenskega ozemlja (program Zedinjena Slovenija) ♦ uvedba slovenščine v šole in urade ♦ ustanovitev slovenske univerze ♦ ureditev gospodarskih in socialnih vprašanj ♦ lokalne zahteve 	
1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slovenščina se je uveljavila kot pogovorni jezik poleg nemščine ♦ krepi se slovenska narodna zavest ♦ razvoj slovenske kulturne dejavnosti 	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ krepi se slovenska narodna zavest ♦ krepi se slovensko narodno gibanje ♦ glasovanje slovenskega ljudstva za politične zahteve 		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ E ♦ F ♦ A ♦ B ♦ D 	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Trboveljska premogokopna družba/TPD	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	♦ (Janez Evangelist) Krek	
22.2	1	dve od: ♦ skrbele so za organizirano prodajo pridelkov ♦ izobraževanje kmetov ♦ nakupovanje gnojil, semen, orodja ♦ dvignile kakovost in količino proizvodnje in tako dohodek kmetov ♦ finančna pomoč kmetom	Za dve navedbi 1 točka.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23.1	1	dve od: ♦ propadanje kmetij zaradi zadolževanja (zemljiška odškodnina) ♦ velika revščina kmetov, saj so kmetije zaradi drobljenja premajhne za preživetje ♦ podeželje je prenaseljeno in ne omogoča zaposlitve ♦ zaposlitev primanjkuje tudi v mestih ♦ pomanjkanje denarja za posodobitev kmetijstva ♦ propad domače obrti ♦ beg pred vojaško obveznostjo ...	
23.2	1	tri od: ♦ ZDA ♦ Kanada ♦ Južna Amerika (Argentina) ♦ Egipt ♦ Nemčija (Westfalija) (Zahodna Evropa) ♦ Belgija ♦ Francija ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ (Jugoslovanska) socialdemokratska stranka/JSDS	
24.2	1	dve od: ♦ zrušitev kapitalizma ♦ zgraditev pravičnejšega družbenega reda ♦ 8-urni delovnik ♦ višje mezde ♦ demokratizacija političnega življenja (volilna pravica) ♦ razvoj strokovnega šolstva ♦ zdravstveno zavarovanje delavstva	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	♦ 1867 ♦ 1478 ♦ 1456 ♦ 818 ♦ 1815 ♦ 1851	Za šest pravih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 60